

Samoorganiziranje mladih

Primorsko-goranska županija provela je istraživanje »Slobodno vrijeme i rizična ponašanja mladih na području Primorsko-goranske županije«. Na temelju rezultata istraživanja utvrđene su smjernice za razvoj preventivnih programa. Istraživanje je izvedeno pod vodstvom prof. dr. Petra Bezinovića.

Zašto je važno slobodno vrijeme mladih? To je polovina vremena provedenog u budnom stanju, vrijeme bez kontrole – prilika za eksperiment sa socijalnim

ulogama, ponašanjima i idejama, koje značajno određuju kvalitetu života, ali i prilika za realizaciju vlastite kreativnosti, autonomije za druženje, zabavu – unapređivanje sebe i prilika za samodestrukciju i antisocijalna ponašanja, nesnalaženje, neispunjenost i dosadu.

Do ovog istraživanja nisu postojali sustavno prikupljeni podaci o tome kako mladi u Primorsko-goranskoj županiji ispunjavaju svoje slobodno vrijeme.

Postoji potreba za boljim razumijevanjem psihosocijalnog i kulturnog kontakta koji određuje kvalitetu života mladih, te izražita potreba za razvojem novih programa prevencije rizičnih ponašanja mladih.

Neki rezultati istraživanja pokazuju da srednjoškolci uključeni u organizirane aktivnosti imaju više samopoštovanja, bolji školski uspjeh, više obrazovne aspiracije, manju stopu delinkvencije te veći osjećaj kontrole nad vlastitim životom od učenika koji nisu uključeni u takve aktivnosti (A Carnegie Council of Academic Development, 1998). Oni grade kvalitetnije odnose s vršnjacima, efikasnije rješavaju sukobe, imaju bolju emocionalnu priliku

godbu, bolje se ponašaju u školi (Baner et Witt, 1966, Kahne, Nagaoka et Brown, 1999; Pasner et Vandell, 1999). Više vremena provode u učenju i školskim aktivnostima, manje gledaju televiziju od svojih vršnjaka (Pasner et Vandell, 1994). Značajno manje koriste sredstva ovisnosti – rizik je smanjen za 49% (U.S. Department of Health and Human Services, 1996).

Polazeći upravo od ovih činjenica, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije, u okviru projekta Zdrava županija, a u suradnji s prof. dr. Bezinovićem, osmislio je program samoorganiziranja mladih i namijenio ga u prvom redu mladima u manjim jedinicama lokalne samouprave.

Grupe mladih, okupljenih na ovim programima su toliko napredovale da su s vremenom prerasle u nevladine udruge prepoznatljive po svom programu na području županije, a i šire. U svojoj sredini prednjače pozitivnim inicijativama i kreativnošću, te privlače mlade oko tih programa. Od petnaest samoorganiziranih skupina s područja cijele županije, aktivno je trinaest, od kojih su četiri najaktivnije.

Skupina mladih informaticara iz Čabra počela je s radom u 2004. godini, okupljajući mlade informaticare oko izvršenja zacrtanog programa. Skupina je s još jednom grupom iz Čabra osnovala Udrugu »Prosper« čime su objedinili više programa i otvorili multimedijalni centar, te postali najaktivnija udruga na području Čabra. »Prosper« organizira susrete sportsko-kulturnog i edukativnog sadržaja, razvijaju međunarodnu suradnju, izradili su web stranicu Grada Čabra www.cabar.hr u okviru koje je i internetski forum za mlade. Educiraju mlade u uporabi softverskih alata. Snimili su dokumentarni film o ljepotama čabarskoga kraja, te ostvarili mnoštvo priredbi za stanovnike Gorskoga kotara. »Prosper« okuplja stotinjak mladih čabarskoga kraja.

Skupina mladih iz Delnica, »Mladi u novinarstvu«, je kroz četiri godine djelovanja svojom aktivnošću realizirala izložbeni i INFO pano, školski razglas, tiskanje lista »Naši tragovi«, posjetila medijske i druge institucije, afirmirala stvaralaštvo učenika novinara koji su proveli kvalitativno istraživanje o učeničkom korištenju slobodnog vremena, provela anketu o negativnim

pojavama kod mladih u slobodno vrijeme, sudjelovala novinarskim radovima na natječajima »Lidrana«, a razmjenjuje iskustva i s novinarima iz drugih sredina. Skupina broji trideset mladih. Skupina osnivača i srednjoškolaca s područja općine Omišalj, otok Krk, okupila se oko oživljavanja sportskih aktivnosti na postojećim terenima. S vremenom je prerasla i brojem i sadržajem početnu formu i zadaće te je formirana udruga »Obitelj za mlade« Njivice, koja danas okuplja građane od najmlađih do starijih osoba oko raznovrsnih programa (poduka za sviranje instrumenata, sportski turniri, škola plesa, izrade prigodnih darova i suvenira), a instalirali su i kinoopremu za prikazivanje filmova edukativnoga sadržaja.

Skupina mladih iz Novog Vinodolskog okupljena uz Gradsko društvo Crvenog križa postigla je značajne rezultate radom likovne grupe koja svake godine priređuje vrlo kvalitetne izložbe radova (keramika, batik i sl.). Osnovali su klub mladih »Kameleoni«. Sudjeluju u karnevalskim zbivanjima, te njeguju kulturnu baštinu i nasljeđe vinodolskoga kraja. Predstavnici kluba iz glazbene skupine sami pišu tekst i glazbu, te su izdali CD. Kontinuirano se provode pedagoške radionice na različite teme, te parlaonica koja obrađuje teme vezane uz način promišljanja mladih o sebi, svojim sposobnostima, mogućnostima, osvještavanju neotkrivenih talenata i kvaliteta. Za svoj su rad dobili godišnju nagradu Skupštine Primorsko-goranske županije.

Izuzetno smo ponosni na naše mlade okupljene oko ovih programa, na njihov doprinos obogaćivanju sadržaja slobodnoga vremena mladih na području jedinica lokalne samouprave, te promoviranju svoga kraja i Primorsko-goranske županije. Samoorganiziranje mladih se pokazalo kao dobar model aktiviranja mladih da sami odaberu programe za kvalitetno i kreativno korištenje slobodnoga vremena. Rezultati su, nakon četiri godine provođenja, više nego zadovoljavajući.

Primorsko-goranska županija i dalje podržava i sufinancira ove programe kroz javne potrebe građana Primorsko-goranske županije.

Mr. sc. Iva Josipović
koordinatorka projekta
Primorsko-goranska – Zdrava županija
iva.josipovic@pgz.hr